

Asettamis päätös

23.9.2025

Asia- ja asiakirjanumero:

VN/21244/2025

VN/21244/2025-MMM-11

Valuma-alue lähtöisen vesienhallinnan ohjausryhmän asettaminen

Maa- ja metsätalousministeriö on tänään keskusteltuaan ympäristöministeriön kanssa asettanut ohjausryhmän ohjaamaan, edistämään ja seuraamaan valuma-alue lähtöistä vesienhallintaa valtakunnallisesti.

Toimikausi

1.10.2025 – 31.12.2027

Tausta

Valuma-alue lähtöisellä kestäväällä vesienhallinnalla voidaan vahvistaa maa- ja metsätalouden sekä yhdyskuntien sopeutumista muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin, parantaa maa- ja metsätalouden tuotanto-olosuhteita, tehostaa tulva- ja kuivuusriskien hallintaa sekä edistää vesien hyvää tilaa, luonnon monimuotoisuutta ja ilmastomuutoksen hillintää. Vesivarojen riittävyys ja vesien hyvä tila ovat edellytys monille elinkeinoille, vesien virkistyskäytölle ja yhdyskuntien toiminnoille.

Valuma-alue suunnittelulla voidaan sovittaa yhteen ympäristötavoitteita ja vesien käyttöä eri sektoreilla sekä edistää toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Viime vuosien tutkimus- ja kehittämishankkeista on saatu paljon uutta tietoa, hyviä käytäntöjä, ohjeita ja toimintamalleja valuma-alue suunnittelun toteuttamiseksi. Valuma-alue lähtöisen vesienhallinnan tehokas edistäminen vaatii koordinoitua, sektorirajat ylittävää yhteistyötä.

Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö julkaisivat vuonna 2024 Valuma-alue suunnittelun tiekartan, jossa esitetään periaatteet monitavoitteiselle valuma-alue suunnittelulle sekä tavoitteet ja toimenpiteet valuma-alue suunnittelun valtavirtaistamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Suuntaviivat maa- ja metsätalouden vesitalouden keskeisistä tavoitteista ja toimenpiteistä toimintaympäristön muutoksiin vastaamiseksi julkaistiin vuonna 2020. Toimien toteutusta tarkennettiin Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan työohjelmassa (2022), jonka laati ja jonka toimeenpanoa edisti aiemmin maa- ja metsätalouden vesienhallinnan hankeryhmä.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallitus suojelee Suomen vesistöjä ja etenkin haavoittuvaa Saaristomerta. Hallitusohjelman mukaan Saaristomeren valuma-alueen alkutuotannossa kiinnitetään huomiota ravinnepäästöjen vähenemiseen. Hallitus jatkaa Saaristomeri-ohjelmaa ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

vesiensuojelun tehostamisohjelmaa, joiden toimet ympäristöministeriössä on vuodesta 2024 alkaen si-sällytetty osaksi laajempaa Ahti-ohjelmaa. Hallitusohjelman mukaan Saaristomeren valuma-alueen alkutuotannossa kiinnitetään huomiota ravinnepäästöjen vähenemiseen edistämällä ravinteiden kierrätystä. Tämä edellyttää panostamista maa- ja metsätalouden vesienhallinnan toimenpiteisiin.

Euroopan vesiresilienssistrategian tavoitteena on palauttaa ja suojella veden kiertokulkua muun muassa maatalouden ja kaupunkien vesienhallintaa kehittämällä. Strategia tavoittelee valuma-alue- lähtöiseen lähestymistapaan perustuvaa luonnollista veden pidättämistä, varastointia ja puhdistamista pyrkien vähentämään vesien ja merien pilaantumista.

Valuma-alue- lähtöisellä vesienhallinnalla voidaan osaltaan edistää mm. maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön strategioissa, vesitalousstrategiassa 2030, kansallisessa metsästrategiassa 2030 ja luonnon monimuotoisuusstrategiassa kuvattuja tavoitteita ja päämääriä. Valuma-alue- lähtöinen suunnittelu tukee Kansallisen ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelman 2030 ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimeenpanoa, vesien- ja merenhoidon suunnittelua ja toimeenpanoa sekä tulva- ja kuivuusriskien hallintaa. Keskeisiä vesienhallintaan liittyviä rahoitusjärjestelmiä ja ohjelmia ovat muun muassa EU:n yhteinen maatalouspolitiikka (CAP), Metsätalouden kannustejärjestelmä (METKA), Ahti-ohjelma ja Helmi-ohjelma.

Tavoitteet ja tehtävät

Tavoitteet:

Ohjausryhmän tavoitteena on edistää valuma-alue- lähtöistä vesienhallintaa ja sen toimintaedellyt-tyksiä. Tavoitteena on edistää valuma-alue- lähtöisen vesienhallinnan koordinoitua, suunnittelua ja toimenpiteiden toteutusta sekä kehittää työtapoja ja prosesseja, vahvistaa tietopohjaa ja osaamis- ta, li- sätä toimijoiden välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta, kehittää ohjauskeinoja ja rahoitus- pohjaa sekä seurata ja arvioida toimien vaikutusta.

Tehtävät:

Ohjausryhmän tehtävänä on

- ohjata, edistää ja seurata valuma- aluesuunnittelun tiekartan ja happamien sulfaattimaiden stra- tegian sekä maa- ja metsätalouden vesienhallinnan työohjelman ja maa- ja metsätalouden vesi- talouden suuntaviivojen toimeenpanoa;
- edistää lisäksi osaltaan vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimeenpanoa, kuivuusriskien hallin- nan suuntaviivojen jalkauttamista sekä kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitel- man 2030 ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman vesienhallintaan liittyviä tavoitteita ja toi- menpiteitä;
- tukea ja yhteensovittaa ohjelmien, strategioiden ja rahoitusinstrumenttien valmistelua ja toi- meenpanoa valuma-alue- lähtöisen vesienhallinnan näkökulmasta;
- osallistua sääntelyn, tukijärjestelmien ja muiden ohjauskeinojen ja kannusteiden arviointiin ja ke- hittämiseen, tunnistaa ja hyödyntää uusia rahoitusmahdollisuuksia ja edesauttaa yksityisen sek- torin toimia;
- seurata valtion rahoittamia vesienhallintaan liittyviä tutkimus- ja kokeiluhankkeita, edistää parhai- den toimien jalkauttamista sekä tehdä ehdotuksia uusista tutkimus- ja kehittämistoimista;
- seurata ja arvioida valuma- aluetasoisien vesienhallinnan edistymistä ja toimien vaikutuksia.

Ohjausryhmän tulee lisäksi edistää valuma-alue- lähtöisen vesienhallinnan toimeenpanossa riittävää viestintää, yhteistyötä ja vuorovaikutusta sidosryhmien, maanomistajien ja toiminnanharjoittajien sekä yksityisen sektorin kanssa.

Organisointi

Puheenjohtaja: vesitalousjohtaja Olli-Matti Verta, maa- ja metsätalousministeriö

Varapuheenjohtaja: ympäristöneuvos Maria Laamanen, ympäristöministeriö

Jäsenet:

neuvotteleva virkamies Petri Nissinen, maa- ja metsätalousministeriö

erityisasiantuntija Antti Leinonen, maa- ja metsätalousministeriö

neuvotteleva virkamies Riikka Knaapi, maa- ja metsätalousministeriö

erityisasiantuntija Sanna Tikander, maa- ja metsätalousministeriö

erityisasiantuntija Jenni Jäänheimo, ympäristöministeriö

ohjelmapäällikkö Maaret Väänänen, ympäristöministeriö

ryhmäpäällikkö Pasi Valkama, Suomen ympäristökeskus,

varalla johtava asiantuntija Lauri Ahopelto, Suomen ympäristökeskus

ryhmäpäällikkö Sirpa Piirainen, Luonnonvarakeskus

luonnonhoidon asiantuntija Marjo Ahola, Suomen metsäkeskus,

varalla luontotietopäällikkö Miia Saarimaa, Suomen metsäkeskus

ympäristöpäällikkö Päivi Paavilainen, Kuntaliitto,

varalla erityisasiantuntija Pauliina Jalonen, Kuntaliitto

yksikön päällikkö Timo Pukkila, Satakunnan ELY-keskus

johtaja Visa Niittyniemi, Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Sihteeristö:

ilmastoasiantuntija Mari Lappalainen, ELY-keskusten valtakunnallinen ilmastoyksikkö

johtava vesitalousasiantuntija Eeva Nuotio, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

johtava vesitalousasiantuntija Anne-Mari Rytönen, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

vesitalousasiantuntija Pekka Parkkila, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Ohjausryhmän jäsenet voivat estyneinä ollessaan nimetä sijaisen. Varajäsenet voivat osallistua kokouksiin varsinaisen jäsenen ollessa estynyt ja aina, kun ohjausryhmässä käsitellään varajäsenen vastuualueeseen kuuluvia asioita.

Ohjausryhmä voi kutsua itselleen sihteereitä ja asiantuntijoita sekä perustaa jaostoja.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n 1 mom. (609/1986, muut. 657/2021, tasa-arvolaki) nojalla valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Kokoonpanossa kiintiösäännös ei aivan toteudu. Organisaatioiden ehdotuksista ei ollut mahdollista koostaa kokoonpanoa, jolla kiintiösäännös toteutuisi, vaikka nimeämispyyntöissä pyydettiin ottamaan huomioon tasa-arvolain 4 a §:n.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Ohjausryhmän ja sihteeristön työ suoritetaan virkatyönä ilman eri palkkioita. Osallistuvat tahot vastaavat työhön osallistumisesta aiheutuvista kustannuksista.

Osastopäällikkö

Pentti Lähteenoja

Vesihallintoneuvos

Leena Westerholm

Jakelu Ohjausryhmään nimetyt

Tiedoksi Ympäristöministeriö
Luonnonvarakeskus
Suomen metsäkeskus
Suomen ympäristökeskus
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Suomen Kuntaliitto ry

VN/21244/2025-MMM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: